

A KERTGAZDASÁG 50. évfolyam jubileumi ünnepe

A Kertészettudományi Kar és az Agrárminisztérium Herman Ottó Intézete által kiadott tudományos folyóiratunk, a KERTGAZDASÁG 50. évfolyama jelent meg 2018-ban. Ebből az alkalomból a Kertészettudományi Kar a lapot kiadó Herman Ottó Intézettel közösen jubileumi ünnepséget szervezett 2018. október 18-án, ahol bensőséges keretek között emlékeztünk meg a folyóirat elmúlt fél évszázadáról.

A folyóirat alapítója a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium. Az elmúlt fél évszázad történelmünk elég változatos korszakát íveli át, ami a folyóirat jellegében, a követett célokban és természetesen a szerkesztőség, a szerkesztők személyében is sok változást hozott. A kezdeti évtizedek után 1992-97 között Új Kertgazdaság címmel a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Kertészettudományi Kara, később 1998-tól a VM és a BCE Kertészettudományi Kara közösen tartották fenn a folyóiratot. A kiadói jogok a minisztérium agrártudományi lapjaival együtt 2008 elejétől a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézethez kerültek. A kiadói feladatokat ma a minisztérium agrártudományi lapjaival együtt a Herman Ottó Intézet kapta, melynek köszönhetően biztos a kiadói háttérünk.

Fél évszázados történetünk nagy vonalakban három korszakra osztható, a főszerkesztők személyét is figyelembe véve. Az első évtized dr. Mészöly Gyula, akadémikus irányításával hűen követte az 1969-es előszóban megfogalmazott célkitűzéseket, de a magas szakmai és tudományos igényű írások mellett megjelentették a tudományos eredményekről szóló beszámolókat is. dr. Cselőtei László akadémikus főszerkesztői működése alatt ez a tendencia nem változott, a korszaknak megfelelően erősödött a tudományos közlemények aránya és színvonala, a szerkesztő bizottság pedig bővült, fiatalodott: bekerültek az akkori „fiatalok”, így többek között dr. Balázs Sándor, dr. Gyuró Ferenc, dr. Herpay Balázs, dr. Kováts Zoltán, dr. Nagy Béla. Kritikus időszakot éltünk át az 1990-es évek elején, amikor a lapot szinte a megszűnés fenyegette, de a kertész összefogás végül is mentőövet dobott: 1993-ban a Földművelésügyi Minisztérium anyagi támogatásával a Magyar Kertészeti Tanács elvállalta a folyóirat megjelenését, szakmai gondozását, hivatalos fórumot teremtve a szakma egészének. Nem tartott soká a biztonság, 1995-től a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem, a Magyar Kertészeti Tanács és a Magyar Kertészeti Tudományos Társaság lapjaként Új Kertgazdaság néven jelent meg. A Kertészettudományi Kar akkori dékánjának dr. Bálint Jánosnak a bátorsága és a kar anyagi támogatása mentette meg a folyóiratot a megszűnéstől. Újabb váltást hozott 1998, amikor a lap

visszakapta régi nevét, azóta ismét KERTGAZDASÁG néven adjuk ki, ma az Agrárminisztérium támogatásával. Igaz ugyan, hogy a lap szakmai hátterét és a szerkesztőbizottság működését biztosító Kertész tudományi Kar hovatartozása többször változott, a lap szellemiségében nem változott, a magyar kertész szakmát szolgálja. Ezt az időszakot Balázs-Bernáth korszaknak is nevezhetjük, amikor dr. Balázs Sándor akadémikus és dr. Bernáth Jenő vezették a jelentősen megfiatalodott szerkesztőbizottságot.

A szerkesztőbizottság ma önkéntes munkával, fizetség nélkül, pusztán szakmai lelkesedésből végzi a munkáját, amiért köszönettel tartozunk minden munkatársunknak, akik a lap szerkesztésében részt vesznek. A folyóirat negyedévente jelenik meg, tudományos dolgozatokat, kutatási eredményeket bemutató publikációkat és elemző szócikkeket közöl a kertészethez köthető valamennyi szakterületről, és hírt ad, megemlékezik a magyar kertészeti tudományos közélet legfontosabb eseményeiről. Úgy bővítettük a szerkesztő bizottságot, hogy több társegyetem (Debrecen, Keszthely) kertész képviselői is helyet kapjanak. Másrészt olyan tagokat hívtunk meg a szerkesztőbizottságba, akik képviselik a határon túli magyar szakembereket, kutatókat, és bátorítják őket a magyar nyelvű szócikkek, tudományos publikációk közreadására.

Nagy jelentősége van annak, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya folyóiratunkat elfogadta minősített tudományos folyóiratként, az itt közölt tanulmányok megfelelnek az akadémiai követelményeknek, s a minősítésknél tudományos közleményként értékeli azokat. A szócikkeket, tudományos eredményeket bemutató publikációkat két bíráló véleményezi, s a közlésről nemzetközi tekintélyű magyar szakemberekből, tudósokból álló szerkesztőbizottság dönt. Minden tudományos cikkünkhöz magyar és angol nyelvű összefoglaló, valamint nemzetközi követelményeknek megfelelő irodalomjegyzék tartozik.

Komoly dilemma volt a lap előtt: szükség van-e, szükség lesz-e magyar nyelvű szakfolyóiratra? A mi döntésünk az volt, magyar nyelvű szakfolyóirat maradunk, s úgy látjuk, döntésünk helyes volt. A magyar kertészeti tudomány számára angol nyelvű publikációs lehetőségek nagy számban állnak rendelkezésre kiváló minősítésű, impakt faktoros lapokban, amelyek ma Q1-Q2 (Scimago ranking) lapoknak minősülnek. Abba a versengésbe pedig nincs sok értelme benevezni, amelyre a nagyszámú, 0,1-0,5 közötti IF-es, Q3-Q4-es folyóiratok vállalkoznak a magasabb minősítésért. Ezzel szemben előnyünk, hogy folyóiratunk MTA Agrártudományok Osztálya által elfogadott ún. osztálylistás lap: az IF követelmények teljesítésén túl PhD-nál figyelembe vehető, tudományos minősítésnél ugyanolyan értékű, mint egy IF 0,1 -0,5 közötti Q3-Q4 kategóriájú lap. Ebben nagy szerepet játszott Bernáth Jenő és Tóth Magdolna főszerkesztői működése a 2000-es évek első évtizedében, elismerés illeti őket ezért.

Összhangban a Magyar Tudományos Akadémia alapítójának, Széchenyi Istvánnak a szándékával ma is fontos küldetésünknek tekintjük a magyar szakmai nyelv ápolását, fejlesztését. Számos területen elterjedtek az angol tudományos kifejezések, s fennáll a veszélye, hogy a tudományban a magyar a konyhanyelv szintjére süllyed, ami nem lehet a célunk. Kiemelt küldetésünknek tekintjük a magyar kertészeti szaknyelv fenntartását, ápolását és fejlesztését, nemcsak itthon, hanem a környező országok magyar kutató-fejlesztő szakemberei között is. Meggyőződésünk, hogy az általánossá váló angol nyelvű tudományos közlemények, közlési szokások mellett fontos feladat a magyar szaknyelv ápolása, fenntartása, az új fogalmak, felfedezések, tudományos kifejezések helyes magyar megnevezése, befogadása, magyar szaknyelvi környezetbe illesztése.

Ezen túlmenően fontos küldetésünk, hogy a környező országokban élő magyar anyanyelvű kutatóknak, szakembereknek magyar nyelvű publikációs fórumot biztosítsunk.

Nem könnyű feladatot vállaltunk, hiszen egyensúlyt kell tartani a szerteágazó szakterületünk információ igénye, a kertészeti tudományos élet szereplőinek mára már kialakult angol nyelvű publikációs szokásai, valamint a magyar nyelvű cikkek tudományos színvonalának megtartása között. Példaként a Kertgazdaság szerkesztésében is jeles szerepet vállaló három nagy akadémikust dr. Mészöly Gyulát, dr. Cselőtei Lászlót és dr. Balázs Sándort állathatjuk magunk elé. Köszönet illeti az Agrárminisztériumot és a folyóiratok gondozásával megbízott Herman Ottó Intézetet a lap támogatásáért és kiadói gondozásáért. Nem utolsó sorban köszönjük olvasóinknak, előfizetőinknek, hogy érdeklődésükkel hozzájárultak a lapban megjelenő szakmai és tudományos információk terjesztéséhez, s végső soron ezzel segítették a magyar kertészeti szaknyelv fennmaradását és fejlődését.

Az ünnepségen a folyóirat alapító szerkesztője, az életének 100. évében járó dr. Bálint György emlékezett vissza az indulásra, valamint dr. Németh Tamás akadémikus, dr. Gyuricza Csaba, a NAIK főigazgatója, dr. Bernáth Jenő, a szerkesztő bizottság elnöke, dr. Helyes Lajos rektor-helyettes, dr. Béres András a Herman Ottó Intézet ügyvezetője méltatták a folyóirat jelentőségét és erősítették meg tudatosan vállalt küldetését a magyar tudományos szaknyelv fenntartásában és fejlesztésében. Az ünnepség végén Nyitrai dr. Sárdy Diána, a Kertészettudományi Kar dékánja emléklappal ismerte el a korábbi főszerkesztők, rovatvezetők és aktív szerkesztő-bizottsági tagok munkáját.

Dr. Hrotkó Károly
egyetemi tanár
főszerkesztő

75 éves a Borászati Tanszék

1943-ban az akkori Kertészeti Akadémia és a Felsőbb Szőlő- és Borgazdasági tanfolyam egyesítésével jött létre a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola. A Borászati Tanszék megalapozására és a Borgazdaságtan című tárgy oktatására 1943-ban Requinnyi Géza professzor kapott megbízást. A háborús évek azonban akadályozták a tanszék teljes kiépülését.

1946-48-ig az oktatás ideiglenesen a Hűvösvölgyi úton lévő Bolyai Katonai Akadémia épületében folyt, mivel a Ménesi út romokban hevert. Az intézmény ekkor már az Agrártudományi Egyetem Kert- és Szőlőgazdaságtudományi Karaként működött.

1948-ban a Borászati Tanszék a háború után a romjaiból újjáépített Ménesi úti D épületbe költözött át. 1948-ban jelent meg Requinnyi professzor *Borászat* című könyve, amely lényegében az első borászati tankönyvünk volt. 1952-ben Requinnyi professzor nyugdíjba vonulása után Soós István vette át a tanszék vezetését. Scholtz Albin ekkor a borászati technológiai oktatás megalapozásában szerzett múlhatatlan érdemeket. A személyi állomány teljesen kicserélődött.

Az egyetemek doktoráltatási jogát 1956-ban állították vissza két évtizedes szüneteltetés után. Ennek ismeretében jelentkeztek az egyetemi doktori címet elnyerni szándékozók a Borászati Tanszékre is. Az első jelentkezők 1959-ben nyújtották be értekezésüket, őket doktori szigorlatuk letétele után 1960-ban avatták egyetemi doktorrá.

1959-ben Soós István elhunytával Rakcsányi László vette át a tanszék irányítását. 1963-ban a *Borászat* c. könyv újra kiadásra került. 1967-ben dr. Kádár Gyula vette át a tanszék irányítását, a képzési idő 5 évre emelkedett.

Az intézmény 1968-ban egyetemi rangot szerzett: megalakult a Kertészeti Egyetem. 1969-ben a budapesti Felsőfokú Élelmiszeripari Technikum egyetemhez történő csatolásával kezdetét vette a kétszintes tartósítóipari mérnök és üzemmérnök képzés. 1970-ben létrejött a Tartósítóipari Szak. 1974-75-ben indult az Üdítőipari képzés. 1973-ban megjelent a *Borászat* című könyv harmadik, teljesen átdolgozott kiadása, 1982 pedig a könyv negyedik kiadásának éve. A Borászati Tanszék 1984-ben két éves időtartamú posztgraduális képzést szervezett a borászatban és az italiparokban dolgozó mérnökök számára. 1986-ban 20 hallgató készítette el szakmérnöki diplomamunkáját.

1986-ban egyetemünk Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemmé alakult az Élelmiszeripari Kar megalakulásával. 1991-92-ben dr. Eperjesi Imre vette át a tanszék vezetését. 1993-tól 2014-ig dr. Kállay Miklós a tanszékvezető.

A rendszerváltás után új helyzet állt elő a magyar felsőoktatásban. Lejátszódott egy generációváltás. Egyetemünk vezető szerepet töltött be mind a kertészeti, mind az élelmiszeripari tudományok terén végzett felsőfokú képzésben. 1998-ban beindult a Szőlész-borász szakmérnök képzés is.

1. kép. A Borászati Tanszék munkatársai az 1990-es évek elején

2007-ben az országban elsőként indítottuk be a Szőlész-borász BSc képzést.

2010-ben három kötetben jelent meg a *Borászati technológia*, a *Borászati kémia* és a *Borászati mikrobiológia* könyv. 2014-2015-ben dr. Pásti György a tanszékvezető. 2015 óta Nyitrai dr. Sárdy Diána vezeti a tanszékot.

2018-ban az országban elsőként indítottuk el a Szőlész-borász MSc képzést.

A tanszék kialakításában meghatározó szerepet játszó személyek: Scholtz Albin, Erdöss Tamás, Malya Ernő, Edelenyi Miklós, dr. Urbán András, dr. B. Kovács László, dr. Janky Ferenc, Nagyné dr. Fodor Ilona, Panyik Gáborné dr., dr. Pásti György, dr. Magyar Ildikó, Oláh Lászlóné dr., dr. Kállay Miklós.

A tanszékvezetői feladatokat dr. Requinyi Géza (1943-1952), dr. Soós István (1952-1959), dr. Rakcsányi László (1959-1967), dr. Kádár Gyula (1967-1991), dr. Eperjes Imre (1991-1992), dr. Kállay Miklós (1993-2014), dr. Pásti György (2014-2015), valamint 2015 óta Nyitrai dr. Sárdy Diána Ágnes látja el.

A Borászati Tanszék jelenlegi tevékenységében az oktatási feladatok ellátása mellett a kutatómunka is jelentős. Ennek bizonyítéka, hogy a Tanszék életének elmúlt két évtizede során – a Doktori Iskolák működésének ideje alatt – eddig 10 fő szerzett PhD-fokozatot Kállay Miklós CSc, valamint habil. dr. Magyar Ildikó konzulensi munkájának keretében.

A kutatási tevékenység másik sarokpontja a Tudományos Diákköri munka, melynek keretében hallgatóink évről évre részt vesznek a Tanszéken folyó kutatásokban, és pályamunkákkal készülnek mind a házi TDK-konferenciákra, mind pedig az országosan megrendezett OTDK fordulóra.

Nyitrai dr. Sárdy Diána
tanszékvezető egyetemi docens,
SZIE, Borászati Tanszék

A Szőlészeti Tanszék megalapítása és 75 éves fejlődése

1943-1949 Dr. Kosinsky Viktor vezetésével

1943-ban a Magyar Királyi Kertészeti Akadémiát Magyar Királyi Kertészeti és Szőlészeti Főiskolává alakították át. Innentől kezdve az ország felsőfokú szőlészeti szakoktatása a Főiskolán létesített Szőlőművelési Tanszéken folyt, tehát ebben az évben alapította dr. Kosinsky Viktor a Szőlőművelési Tanszéket.

A Főiskolán megalakulása évében 16 tanszék működött, ezek egyike volt a Szőlőművelési Tanszék. A Tanszék és a Főiskola kezdeti fejlődését gátolták a háborús események. Az 1944/45-ös tanévet még elkezdték, de Budapest ostromakor elpusztult az Intézmény épületeinek jó része, felszerelési tárgyai, gyakorlati oktatási területei.

A háború után újra szervezték a felsőoktatást és budapesti székhellyel létrehozták a Magyar Agrártudományi Egyetemet, ennek egyik kara lett a Kert- és Szőlőgazdaságtudományi Kar. Az oktatásnak a főiskola régi, még megmaradt épületei és a Villányi úti „Erzsébet” Árvaház adtak helyet. Ezt kinőve az 1946/47-es tanévben a hűvösvölgyi Bólyai János Katonai Műszaki Akadémia épületeiben is helyet kapott a Magyar Agrártudományi Egyetem, a Szőlőművelési Tanszék. A Tanszék első jegyzete 1946-ban látott napvilágot „Szőlőművelés” címen. 1948-ban a Kert- és Szőlőgazdaságtudományi Kar, vele a Tanszék is visszakerült a Ménesi útra, a Villányi úti Árvaházba és részben a mai Szent Imre Gimnázium épületébe. A gyakorlatokat egyrészt az Intézményhez tartozó Kamaraderdei Törzsgyümölcsösben, másrészt pedig az Ampelológiai Intézet Herman Ottó úti központjában tartották. 1949-ben eltávolítják posztjáról dr. Kosinsky Viktort és Németh Lászlót, új munkahelyük az Ampelológiai Intézet. A Tanszék egyetemi oktató nélkül marad. Sipos József technikai szakoktató egy személyben képviseli a Tanszéket. Még ebben az évben Kriszten György gyakornokként kezdi meg munkáját, majd 1959-ig tanársegédként tevékenykedik a Tanszéken. Kriszten György kinevezése után Kozma Pál a következő oktatói beosztásba kerülő személy. Az átmeneti, tanszékvezető nélküli időszakban (1949) a megbízotti feladatokat dr. Requinnyi Géza egyetemi tanár (Borgazdasági Tanszék vezetője) látta el.

1950-1959 Katona Zsigmond vezetésével

1950. január 1-én kinevezik Katona Zsigmondot tanszékvezető egyetemi tanárnak. Ebben az évben két hónapig Tamássy István is a Tanszéken dolgozott, illetve Csepregi Pál tanársegédi kinevezést kapott. A Tanszék megerősödve nagy lendülettel fogott oktatási anyagok, tankönyvpótló jegyzetek készítésébe. A mai tornaterem helyén, újabb szőlőfajtákkal bővítették az oktatási célra létesített fajtagyűjteményt. Rendbe hozták a Villányi úti kerítés mentén régebben

telepített alanyfajta-gyűjteményt, megkezdték a tanszéki kísérleti és bemutató telep fejlesztését a Kamaraerdei Törzsgyümölcsösben, majd az Egyetem Budatétényi Kísérleti Telepén.

Kozma Pál szőlő virágbiológiai, nemesítési, metszési és csonkázási kísérleti témáit Kecskemétről hozta a Tanszékre. Csepregi Pál Nagygyomboson és Miklóstelepen elindította az első metszés-élettani, terhelési kísérleteit. Kriszten György a szőlőtőkék gyorsított kialakításával, termőre fordításával foglalkozott. Katona Zsigmond a borvidékek monográfiai felvételezésében, a rekonstrukció megalapozásában végzett kutatómunkát.

A Tanszék 1951-ben újabb munkatárssal Zilai János egyetemi gyakornokkal gazdagodott, akit ezen évben tanársegéddé neveztek ki. 1957-ben Sz. Nagy László, 1958-tól Polyák Dezső kerültek a Tanszékre. Zilai János az első években elsősorban a szőlő szaporításával, ennek élettanával, technikai fejlesztésével, Sz. Nagy László a szőlő zöldmunkáival, Polyák Dezső a szőlő táplálkozás-élettanával foglalkozott.

1953 szeptemberében a Magyar Agrártudományi Egyetem átszervezésével, a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola ismét önálló felsőoktatási intézménnyé vált.

1960-1990 Dr. Kozma Pál vezetésével

Katona Zsigmond nyugdíjaztatása után a tanszék vezetését dr. Kozma Pál egyetemi docensre bízták, akit 1960 márciusában tanszékvezető egyetemi tanárrá neveztek ki. Amíg az 1950-1959 közötti időszakot elsősorban az oktatói kar kialakítása és állandósítása jellemezte, az új időszakban a létszámbővítés elsősorban kutatók és laboránsok felvételére irányult. 1968-ban a Kertészeti és Szőlészeti Főiskolát Kertészeti Egyetemmé, 1986-ban pedig Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemmé fejlesztették. 1964-ben megszervezték a Főiskola Kísérleti Üzemét, ezen belül a Tanszék 65 ha-os Szigetcsépi kísérleti telepét. Ez lett a Tanszék szőlőnemesítési bázisa. A nemesítő munkában dr. Sz. Nagy László és Sesztákné dr. Urbányi Márta voltak dr. Kozma Pál közvetlen munkatársai. Szőlőtáplálkozás élettani kísérletek, 10 ha-os nagyságrendű szőlőfajta és tőke művelésmód összehasonlító kísérletek kezdődtek el. A kísérletek szolgálatában növényház és altalajöntöző rendszer építésére is sor került. A kísérletek eredményeként több új szőlőfajta született. Az oktatók köre 1967-től Balogh Istvánnal, majd 1970-ben Bényei Ferencsel bővült. A Tanszék életében korszakos jelentőségű volt 1970-ben a Kertészeti Egyetem új központi épületébe való átköltözés. 1975-től Sesztákné dr. Urbányi Márta lett a szigetcsépi nemesítési munkák irányítója.

1990-2007 Dr. Balogh István Sándor vezetésével

Dr. Kozma Pál akadémikus egyetemi tanár három évtizedes tanszékvezetői tevékenysége után dr. Balogh István egyetemi adjunktust bízták meg. A rendszerváltás, a mezőgazdaságot érintő átalakulások, az európai felsőoktatáshoz való felzárkózás, a nemzetközi együttműködések bővítése, a tudományos minősítés új rendszere az oktató- és kutatómunka, szaktanácsadás jelentős fejlesztését igényelte.

Állami elismerésben részesültek a Viktória gyöngye, Csillám, Dunagyöngye és Palatina interspecifikus szőlőfajták, nemesítőik dr. Kozma Pál (60%), dr. Sz. Nagy László (30%) és Sesztákné dr. Urbányi Márta (30%).

Az ezredfordulón létrehozták gödöllői központtal a Szent István Egyetemet (SZIE), amelyhez a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem is csatlakozott. Újabb változás 2003. szeptember 1-től

következett be, amikor a Kertészettudományi Kar a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemhez (BKÁE) kapcsolódott. Végül 2004. szeptember 1-től a BKÁE jogutódja a Budapesti Corvinus Egyetem (BCE) lett. Ebben az időszakban is nagy hangsúlyt fektettek a genetikai alapok megőrzésére. Génmegőrzési pályázat keretében folytatták a tanszéki, illetve a honosításra kijelölt fajták fenntartását, vizsgálatát a Szigetcsépi Kísérleti Telep fajtagyűjteményében. dr. Sz. Nagy László és az utána következő nemzedék három meghatározó személye dr. Bényei Ferenc, Lőrincz András és dr. Zanathy Gábor segítettek a fajták tovább értékelését. Számos régi tokaj-hegyaljai fajta leírását, értékelését végezték el. dr. Varga Zsuzsanna régi Tokaj hegyaljai fajta fajtaérték kutatását és klónszelekcióját végezte dr. Bényei Ferenc majd Lőrincz András irányításával. A technológiai kutatások esetében tovább vitték a Tanszéken már korábban megkezdett a tökeművelés – és metszsmódok, valamint a zöldmunkák fejlesztését célzó kutatásokat. Nagy lépést tettek előre a környezetkímélő szőlőtermesztés sajátosságainak tanulmányozásában. A korszerű talajápolási módszerek összehasonlító értékelése, a telepítéskor végzett mesterséges mikorrhizálás eredményességének vizsgálata dr. Véghelyi Klára nevéhez kötődik. A Tanszéki kutatások közé tartozott a magyar borok származás-és eredetvédelmét biztosító rendszer kialakítása több borvidék komplex stratégiai programjainak a megalapozása, a Tanszék részt vett a teljes körű szőlőültetvény kataszter előkészítésében és kivitelezésében. Több kutatóintézetrel együtt vizsgáltuk a D.M.R. módszer hazai alkalmazhatóságát.

2008-2015 Dr. Bisztray György Dénes vezetésével

2008-tól dr. Bisztray György Dénes lett a tanszékvezető, 2010-től egyetemi tanári kinevezést kapott. Munkáját Lőrincz András adjunktus segítette közvetlenül. A Szőlészeti Tanszék életében 2010. január elsejével új szakasz kezdődött. Létrejött az Egyetemen a BCE Szenátusa 2009. november 16.-i ülésén hozott döntése alapján a rektor közvetlen irányítása alá tartozó Szőlészeti és Borászati Intézet (BCE SZBI), melynek igazgatója dr. Kállay Miklós professzor, tudományos igazgatóhelyettese dr. Bisztray György Dénes lett. Ezzel a szőlész-borász társadalom régi vágya valósult meg. 2016-tól, a BCE felbomlásával a Budai Karok ismét a Szent István Egyetem kötelékében folytatták tevékenységüket.

Dr. Bisztray György Dénes irányítása alatt a biológiai alapok kutatása és a nemesítést segítő új módszerek fejlesztése és alkalmazása lett hangsúlyos. Dr. Bodor Péter új ampelometriai módszerek fejlesztésével és alkalmazásával, dr. Deák Tamás egy új molekuláris markerezési hátteret biztosító laboratórium megszervezésével és módszerek fejlesztésével, Györffy Géza a borok szakszerű értékelésével, dr. Zanathy Gábor, dr. Fazekas István, dr. Lukácsy György technológiai kutatásokkal, dr. Lózsa Rita biológus fajtacsoport meghatározásra alkalmas markerek és vírusfertőzöttség tesztelési módszerek, dr. Ember Ibolya szőlő fitoplazma markerek, dr. Kupi Tünde és dr. Forgács István patogénmentes szaporítóanyag előállítás eljárással fejlesztésével segítette a munkát.

A kutatási témák sorából ki kell emelni a szőlő élettani betegségei közül a fűrtfonnyadás vizsgálatát valamint molekuláris növénynemesítési módszerek megalapozását és kipróbálását a szőlőnél. A fajtakutatás területén kiemelten foglalkoztak a rezisztens fajták és az alanyok természetesi értékmerő tulajdonságainak vizsgálatával.

2016- Dr. Bálo Borbála vezetésével

2016-tól a Szőlészeti Tanszék a Szent István Egyetem Budai Campusán, a Kertészettudományi Kar önálló szervezeti egysége. Tanszékvezető dr. Bálo Borbála. A tanszékvezető mellett egy egyetemi tanár (dr. Bisztray György Dénes), egy egyetemi docens (dr. Deák Tamás), négy egyetemi adjunktus dr. Bodor Péter, dr. Fazekas István, dr. Lukácsy György, dr. Varga Zsuzsanna) egy tanársegéd (Nagy Attila) és egy asszisztens (Zikhar Ágnes) dolgozik.

Tovább folyik és új irányokkal bővült a korábbi kutatási és nemesítési munka. 2018-ban két új rezisztens szőlőfajta a Paulus és a Vitális került állami elismerésre. A nemesítési és kutatási munka Szigetcsépen valamint külső helyszíneken (Tokaj, Eger, Alföld) és a tanszéki laboratóriumokban folyik együttműködésben hazai és külföldi egyetemekkel és kutatóintézetekkel. Szőlőültetvények fertőzöttségének felmérésére került sor a klónszelekció és patogénmentes szaporítóanyag előállítás számára. A Cserszegi fűszeres szőlőfajta vírusmentesítése történt portokkultúrával. A fekete-rohadással szembeni ellenállóság követésére folyik markerfejlesztés. E területen a funkcionális genomikáé a jövő. Dr. Bálo Borbála tanszékvezető kutatási tapasztalatainak birtokában a terroir vizsgálatok és az „okos (smart) rendszerek”, a precíziós szőlőtermesztés alkalmazása, valamint a klímaváltozás vizsgálatának irányába vezette a tanszéket. Számos új külföldi egyetemmé és kutató intézettel bővítette a Tanszék kapcsolatait. 2014-ben főszervezésével Magyarországon került megrendezésre a 10. Terroir Világkonferencia.

Köszönetnyilvánítás: A szerző köszönetet mond dr. Fazekas Istvánnak a cikk összeállításában nyújtott segítségéért.

Dr. Bálo Borbála
tanszékvezető, egyetemi docens
SZIE, Szőlészeti Tanszék

Kertgazdaság

A LEGÚJABB TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK A KERTÉSZETI TERMESZTÉS VILÁGÁBÓL

A folyóirat előfizethető a kiadónál,
az info@agrarlapok.hu e-mailcímen,
illetve a következő postacímen:
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
1223 Budapest, Park u. 2.

A borítékra kérjük, írja rá: „Folyóirat-megrendelés”
Előfizetési díj egy évre: **6600 forint.**
További információ az info@agrarlapok.hu címen
vagy a 06-1-362-8141 telefonszámon.